

De 'Drooglijn' eindelijk ontdekt...

's Lands planologen en ruimtelijk ontwerpers zijn ziekelijk geobsedeerd door de Heilige Randstad Holland. Maar aarzelend lijkt de blik zich onder druk van de klimaatverandering eindelijk te verruimen. Met het oprukken van het water begint de aandacht te verschuiven naar verstedelijking op en achter de zone die wij in de kolommen op deze site '**Drooglijn**' doopten. Die lijn loopt van zuidwest naar noordoost door Nederland van Breda via Den Bosch, Nijmegen/ Arnhem, Utrecht, Amersfoort en Zwolle naar Groningen. Ten noordwesten van die lijn zal het land meer en meer ten prooi vallen aan de steeds grilliger wordende luimen van het water. Veilige locaties voor verdere verstedelijking bevinden zich achter - ten zuidoosten van - die lijn; de economisch en transportlogistiek gunstigst gelegen plekken moeten we in de toekomst zoeken **op en vlak achter** die Drooglijn. Het kan geen kwaad daar om in onze ruimtelijke plannen nu al op anticiperen.

Inmiddels beginnen de vernatting van het westen des land en de verstedelijking op de Drooglijn gelukkig ook op de kaarten van diverse ruimtelijke ontwerpers en onderzoekinstellingen te verschijnen [1]. In hun ontwerpen wordt de nieuwe Drooglijn-stad echter nog louter defensief opgevat, primair als grens en barrière. Maar die lijn moeten we ook en vooral als schakel zien - als schakel met geo-economisch relevante grensoverschrijdende verstedelijkingsconfiguraties als de Benelux-'Waaierstad' [tm Rijsel] en 'Noorder-Randstad' [tm Bremen]. Bepaalde locaties zijn daarbij kansrijker om uit te groeien sleutelpassage in de schakeling dan andere. Zo kunnen bijvoorbeeld De as Utrecht – Arnhem/ Nijmegen [als schakel met het Ruhrgebied] en de as Zwolle - Groningen [als schakel met Bremen] dit opzicht hoge ogen gooien. Een ander wordt nader uitgewerkt in de laatste drie tekstblokken van het **Hoofdartikel** van deze wintereditie van ons kwartaaljournaal op deze site. Én - ook in dit winternummer - het artikel **Tm Rijsel en Osnabrugge - verschuivingen in de verstedelijking van de Lage Landen in de 21e eeuw** .

NOTEN

[1]

Zie ondermeer de kaarten en ontwerpen van de onderzoekinstellingen en ontwerp bureau's:

=[Marjolijn Haasnoot e.a./ Deltares, **Strategieën voor adaptatie aan hoge en versnelde zeespiegelstijging – een verkenning** Delft [i.o.v. staf Deltacommissaris en Rijkswaterstaat] september 2019. Hierin worden vier uiteenlopende strategieën geanalyseerd: beschermen gesloten, beschermen open, zeewaarts, meebewegen. De laatste strategie is hier het meest relevant. Zie ook link: <https://www.deltacommissaris.nl/deltaprogramma/documenten/publicaties/2019/09/30/verkenning-deltares--strategieen-voor-adaptatie-aan-hoge-en-versnelde-zeespiegelstijging>

=BRO advies- en ontwerp bureau - zie de links: <https://www.postfossiel.nl/nl2050> en het kaartje: https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5cd96fe68d9740080b8c8232/1567691106261-E9C3P3Y3XW5BHFFP3U51/ke17ZwdGBToddI8pDm48kAyPA-wppzcsnN8uCrH48y97gQa3H78H3Y0txjaiv_OfDoOvxcdMmMKkDsyUqMSsMWxHk725yiiHCCLfrh8O1z5QPOohDIalelJMHgDF5CVIOqpeNLcJ8ONK65_fV7S1UbB5hLjgqf6DBqtii06ViT9XUnR2x7weqQM4bp3vaLfDdpursGn9QPJQaEbWo72ubw/P00080_NL2300_20190903.jpg?format=1500w&fbclid=IwAR0u_AwTiLF38-ZpKxzua0v4jKHamzT7dkNi8U-eSqVBxZ00fj5AOR6tlQ8

=Lola landschapsarchitecten - zie de links:

<https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2019-2020/waterlanders.html> en
<https://dezwijger.nl/programma/waterlanders>

=En de discussie hierover in het televisieprogramma Buitenhof van 6 oktober 2019 [Nederland en de zeestijging] en dan met name de bijdrage van planoloog en voormalig directeur van het Planbureau voor de Leefomgeving Maarten Hajer met ondermeer diens pleidooi een planningstermijn van zeker 75 jaar te hanteren. Zie link:
https://www.vpro.nl/buitenhof/speel~POMS_AT_15693841~nederland-na-de-zeestijging~.html